

Lieta C-789/23

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu

Iesniegšanas datums:

2023. gada 21. decembris

Iesniedzējtiesa:

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (Lietuva)

Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:

2023. gada 20. decembris

Pieteicēja un apelācijas sūdzības iesniedzēja:

I. J.

Atbildētājs un atbildētājs apelācijas tiesvedībā:

Registru centras VĮ

[..]

**LIETUVOS VYRIAUSIASIS ADMINISTRACINIS TEISMAS
(LIETUVAS AUGSTĀKĀ ADMINISTRATĪVĀ TIESA)**

LĒMUMS

2023. gada 20. decembrī

[..]

Lietuvas Augstākās administratīvās tiesas palāta paplašinātā sastāvā [..] [tiesas sastāvs]

tiesas sēdē apelācijas rakstveida procesā ir izskatījusi administratīvo lietu par apelācijas sūdzību, ko apelācijas sūdzības iesniedzēja I. J. iesniegusi par *Vilniaus apygardos administracinis teismas* (Viļņas Administratīvā apgabaltiesa, Lietuva) 2022. gada 29. jūnija spriedumu administratīvajā lietā I. J. pieteikumu pret atbildētāju – valsts uzņēmumu *Registru centras* (Lietuva) – par tā lēmuma atcelšanu un lūgumu izdot tam rīkojumu veikt konkrētas darbības.

Tiesas palāta paplašinātā sastāvā

ir konstatējusi:

I.

- 1 Izskatāmās lietas priekšmets ir strīds starp apelācijas sūdzības iesniedzēju I. J. (turpmāk tekstā – “apelācijas sūdzības iesniedzēja”) un atbildētāju (pirmās instances tiesvedībā un apelācijas tiesvedībā) – valsts uzņēmumu *Registru centras* (turpmāk tekstā – “atbildētājs”) – par lēmumu [...] saistībā ar mantas šķirtības faktu (turpmāk tekstā – “Lēmums”), ko atbildētājs pieņēmis 2022. gada 9. martā un ar ko ir atteikts apmierināt apelācijas sūdzības iesniedzējas 2022. gada 15. februāra pieteikumu par juridiska fakta (mantas šķirtības fakta) saistībā ar I. J. un C. B. ģimenes tiesiskā statusa ierakstīšanu Lauības līgumu reģistrā [*Vedybų sutarčių registras*] (turpmāk tekstā – “Reģistrs”).

Piemērojamās tiesību normas. Savienības tiesības

- 2 Saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 21. panta 1. punktu “ikvienam Savienības pilsonim ir tiesības brīvi pārvietoties un dzīvot dalībvalstīs, ievērojot Līgumos noteiktos ierobežojumus un nosacījumus, kā arī to īstenošanai paredzētos pasākumus”.

Piemērojamās tiesību normas. Valsts tiesības

- 3 *Vedybų sutarčių registro nuostatai* (Laulības līgumu reģistra noteikumi, turpmāk tekstā – “Noteikumi”) tika apstiprināti ar *Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. rugpjūčio 13 d. nutarimas Nr. 1284 “Dėl Vedybų sutarčių registro nuostatų patvirtinimo”* (Lietuvos Republikas valdības 2002. gada 13. augusta lēmums Nr. 1284, ar ko apstiprina Lauības līgumu reģistra noteikumus). Izskatāmajā lietā ir piemērojama to 2015. gada 10. septembra redakcija, kurā jaunākie grozījumi izdarīti 2020. gada 8. jūlijā ar Lietuvos Republikas valdības Lēmumu Nr. 773.
- 4 Noteikumos ir noteikts Lauības līgumu reģistra nolūks un priekšmets, Reģistra iestāde un pārvaldītājs, to attiecīgās tiesības, pienākumi un funkcijas, kā arī reglamentēta Reģistrā ietvertu datu un informācijas (turpmāk tekstā – “Reģistra dati”) un reģistrēšanai Reģistrā iesniegto dokumentu un/vai to kopiju pārvaldība, Reģistra mijiedarbība ar citiem reģistriem, Reģistra datu drošība, dokumentu un Reģistra datu atklāšana un izmantošana, kā arī Reģistra finansēšana, reorganizācija un likvidācija (Noteikumu 1. punkts). Reģistra nolūks ir reģistrēt Noteikumu 13. punktā minēto Reģistra priekšmetu, vākt, apkopot, apstrādāt, sistematizēt, glabāt un nodot tālāk Reģistra datus un reģistrēšanai Reģistrā iesniegto dokumentu kopijas, kā arī veikt citas apstrādes darbības saistībā ar Reģistra datiem (Noteikumu 2. punkts).
- 5 Reģistra pārvaldnieks ir valsts uzņēmums *Registru centras* (Noteikumu 8. punkts).

- 6 Reģistra priekšmets ir laulības līgumi (Noteikumu 13.1. punkts), kopdzīves līgumi par kopīgi iegūtas un lietotas mantas dalīšanu pēc kopdzīves izbeigšanas (Noteikumu 13.2. punkts) un Civillikumā noteiktie mantas dalīšanas faktiskie apstākļi (Noteikumu 13.3. punkts).
- 7 Datu sniedzēji ir notāri, kas ir apliecinājuši laulības līgumus, kopdzīves līgumus vai līgumus par mantas dalīšanu, kā arī šādu līgumu grozījumus vai izbeigšanu (Noteikumu 21.1. punkts); tiesas, kas pieņēmušas nolēmumus par laulāto kopīgās mantas dalīšanu, par viena vai abu laulāto kreditoru tiesību atjaunošanu, ja līdz ar laulības līguma vai kopdzīves līguma grozīšanu vai izbeigšanu tiek aizskartas šo kreditoru tiesības, vai nolēmumus par laulības līguma, kopdzīves līguma vai līguma par mantas dalīšanu grozīšanu vai izbeigšanu (Noteikumu 21.2. punkts); personas, kas noslēgušas laulības līgumu vai kopdzīves līgumu – vienīgi Noteikumu 68. punktā minētajos gadījumos (Noteikumu 21.3. punkts).
- 8 Notāram, kas apliecinājis līgumu par mantas dalīšanu, vai attiecīgi tiesai, kas pieņēmusi nolēmumu par mantas dalīšanu, trīs darbdienu laikā pēc tam, kad līgums ir apliecināts vai nolēmums stājies spēkā (vai, ja lieta pārsūdzēta apelācijas instances tiesā, pēc lietas nodošanas atpakaļ pirmās instances tiesai), ir jāiesniedz Reģistra pārzinim paziņojums par notikušās mantas dalīšanas faktu, kopā ar apliecinātā līguma vai tiesas nolēmuma, kas stājies spēkā, digitālo kopiju. Paziņojumā par notikušās mantas dalīšanas faktu datu sniedzējs norāda Noteikumu 17.2.–17.9. punktā minētos datus (Noteikumu 45. punkts).
- 9 Ārvalstī noslēgtu laulības līgumu vai kopdzīves līgumu var reģistrēt Reģistrā, ja laulības līgums vai kopdzīves līgums ietver vismaz vienas līguma puses personas kodu, kas norādīts *Lietuvos Respublikos gyventojų registras* (Lietuvas Republikas Iedzīvotāju reģistrā) (Noteikumu 67. punkts).
- 10 Ja kāds no laulātajiem vai kopdzīves partneriem vēlas reģistrēt ārvalstī apliecinātu laulības līgumu vai kopdzīves līgumu, vai grozījumus šādā līgumā, vai datus par šāda līguma izbeigšanu, viņš vai viņa var personīgi vai ar pilnvarotas personas starpniecību, pa pastu vai elektroniski Reģistra pārziņa noteiktajā kārtībā iesniegt datus ierakstīšanai Reģistrā (Noteikumu 68. punkts).

Faktiskie apstākļi

- 11 Šajā administratīvajā [lietā] ir noskaidrots, ka apelācijas sūdzības iesniedzēja [aizklāti dati], kas dzīvo [aizklāti dati] (Itālijā), un Itālijas valstspiederīgais C. B. noslēdza laulību. Šī laulība [aizklāti dati] pašvaldības laulības apliecību reģistrā tika reģistrēta 2006. gadā. Izraksts no laulības apliecības ietver piezīmi, kurā teikts, ka laulāto izvēlētais mantisko attiecību veids (mantas šķirtība) ir norādīts laulības apliecībā.
- 12 Apelācijas sūdzības iesniedzēja 2022. gada 15. februārī vērsās pie atbildētāja ar pieteikumu ierakstīt Laulības līgumu reģistrā juridisku faktu (mantas šķirtības faktu) saistībā ar apelācijas sūdzības iesniedzējas un C. B. īpašuma tiesisko statusu.

- 13 Pēc apelācijas sūdzības iesniedzējas pieteikuma izskatīšanas atbildētājs pieņēma 2022. gada 9. marta lēmumu (turpmāk tekstā – “Lēmums”), kas tiek apstrīdēts šajā administratīvajā lietā. Pamatojoties uz Noteikumu 13., 21., 45., 67. un 68. punktu, atbildētājs ar Lēmumu atteicās ierakstīt Reģistrā juridisku faktu (mantas sadales faktu) saistībā ar apelācijas sūdzības iesniedzējas un viņas laulātā mantisko attiecību tiesisko statusu. Turklāt atbildētājs paskaidroja, ka apelācijas sūdzības iesniedzējas iesniegto izrakstu no [aizklāti dati] laulības apliecības varētu reģistrēt Reģistrā kā laulības līgumu, ja apelācijas sūdzības iesniedzēja iesniegtu notāra vai citas atbildīgās amatpersonas Itālijā apliecinātu papildinājumu (pielikumu) laulības apliecībai, kurā būtu ietverts vismaz vienas laulības līguma puses personas kods, kas norādīts Lietuvas Republikas Iedzīvotāju reģistrā. Turklāt atbildētājs norādīja, ka fiziskas personas nevar būt datu sniedzēji ar mantisko attiecību veidu saistīto faktu ierakstīšanas vajadzībām, un līdz ar to mantas šķirtības faktu nevar ierakstīt uz apelācijas sūdzības iesniedzējas pieteikuma pamata.
- 14 Apelācijas sūdzības iesniedzēja ir iesniegusi lietas materiāliem pievienotu e-pasta vēstules kopiju, no kuras izriet, ka viņa ir vērsusies [aizklāti dati] dzimtsarakstu nodaļā ar lūgumu izsniegt laulības apliecības kopiju ar ietvertu apelācijas sūdzības iesniedzējas personas kodu, kas norādīts viņas personas apliecībā. Taču [aizklāti dati] dzimtsarakstu nodaļa atsakoties izsniegt šādu kopiju – ar tādu pamatojumu, ka tā nevar ierakstīt laulības apliecībā Lietuvas personas kodu, jo šie dati neesot apliecināti. Apelācijas sūdzības iesniedzēja ir iesniegusi arī apliecību, kuru 2021. gada 16. februārī izsniedzis [aizklāti dati] (Savonas province, Itālija) notārs L. B. un kurā šis notārs norādījis, ka saskaņā ar Itālijas Civilkodeksa 162. panta 2. punktu laulāto izvēlēto mantisko attiecību veidu (mantas šķirtību) var arī deklarēt ierakstīšanai laulības reģistrācijas aktā.
- 15 Apelācijas sūdzības iesniedzēja atbildētāja lēmumu pārsūdzēja Viļņas Administratīvajā apgabaltiesā, kas ar 2022. gada 29. jūnija spriedumu apelācijas sūdzības iesniedzējas pieteikumu noraidīja kā nepamatotu. Savā spriedumā Viļņas Administratīvā apgabaltiesa citastarp norādīja, ka Noteikumu 67. punktā ir nepārprotami izklāstīti ārvalstī noslēgta laulības līguma vai kopdzīves līguma reģistrēšanas priekšnosacījumi. Viļņas Administratīvā apgabaltiesa uzskata, ka atbildētājam, kas konstatējis, ka laulības līgums vai kopdzīves līgums neietver pat vienas līguma puses personas kodu, kas norādīts Lietuvas Republikas Iedzīvotāju reģistrā, ir ne tikai tiesības, bet arī pienākums noraidīt apelācijas sūdzības iesniedzējas pieteikumu.
- 16 Apelācijas sūdzības iesniedzēja Viļņas Administratīvajās apgabaltiesās spriedumu pārsūdzēja Lietuvas Augstākajā administratīvajā tiesā.

Tiesas palāta paplašinātā sastāvā

ir konstatējusi turpmāk izklāstīto.

II.

- 17 Apelācijas sūdzības iesniedzēja vērsās pie atbildētāja ar lūgumu saistībā ar I. J. un C. B. mantisko attiecību tiesisko statusu ierakstīt Laulības līgumu reģistrā juridisku faktu (mantas šķirtības faktu).
- 18 Saskaņā ar šajā lietā piemērojamo Noteikumu redakciju Laulības līgumu reģistrā var reģistrēt: 1) laulības līgumus, 2) kopdzīves līgumus par kopīgi iegūtās un lietotās mantas dalīšanu pēc kopdzīves izbeigšanas, 3) Civillikumā reglamentētos mantas dalīšanas apstākļus. Šajā kontekstā ar laulības līgumu saprot tāda vienošanās starp laulātajiem, kurā noteiktas viņu mantiskās tiesības un pienākumi laulības laikā, kā arī pēc laulības šķiršanas vai laulāto šķiršanās. Ar īpašuma sadales faktu šajā kontekstā saprot pušu vienošanos vai tiesas nolēmumu par laulāto kopīgās mantas dalīšanu [..].
- 19 Noteikumu IV nodaļa reglamentē Reģistra priekšmeta reģistrāciju. Šīs nodaļas 21. un 68. punkts ietver tiesību normas, saskaņā ar kurām fiziskām personām ir tiesības vērsties pie Laulības līgumu reģistra pārziņa kā datu sniedzējiem tikai nolūkā reģistrēt ārvalstī apliecinātu laulības līgumu vai kopdzīves līgumu, šāda līguma grozījumus vai šāda līguma izbeigšanu. Citiem vārdiem sakot, spēkā esošais noteikums nepiešķir apelācijas sūdzības iesniedzējai tiesības vērsties pie atbildētāja, lai pieteiktu mantas dalīšanas fakta reģistrāciju, kas ir Noteikumu 13.3. punktā minētais Reģistra priekšmets. No Noteikumu 21. punkta izriet, ka par datu sniedzējiem mantas šķirtības fakta ierakstīšanai Reģistrā var būt vienīgi notāri, kuri apliecinājuši līgumus par īpašuma dalīšanu, kā arī šo līgumu grozīšanu vai izbeigšanu (Noteikumu 21.1. punkts), un tiesas, kas pieņēmušas Noteikumu 21.2. punktā minētos nolēmumus.
- 20 No apelācijas sūdzības iesniedzējas apelācijas sūdzībā izklāstītajiem argumentiem, kas nosaka šīs lietas priekšmetu (piemēram, ka laulātie, noslēdzot laulību, *de jure* un *de facto* sniedza laulības līguma jēdzienam atbilstošu paziņojumu, kas tika reģistrēts [aizklāti dati] (Itālija) dzimtsarakstu nodaļā, vai ka ieraksts laulības reģistrācijas aktā faktiski ir uzskatāms par laulības līgumu, jo puses šajā dokumentā ir vienojušās par laulāto mantisko attiecību tiesisko statusu), šī palāta izsecina, ka apelācijas sūdzības iesniedzēja tiešām ir lūgusi reģistrēt Laulības līgumu reģistrā laulības līgumu, kas savukārt nosaka laulāto mantisko tiesību un pienākumu apjomu. Tā kā apelācijas sūdzības iesniedzējas laulība ir noslēgta ārvalstī un tā kā laulības reģistrācijas akts ietver informāciju par laulāto izvēlēto mantisko attiecību tiesisko statusu (mantas šķirtību), apelācijas sūdzības iesniedzējas tiesiskā situācija ir pielīdzināma Noteikumu 68. punktā paredzētajai situācijai, proti, ja viens no laulātajiem vēlas reģistrēt ārvalstī apstiprinātu laulības līgumu.
- 21 Lai Reģistrā reģistrētu ārvalstīs noslēgtus laulības līgumus vai kopdzīves līgumus, Noteikumu 67. punkts paredz skaidru imperatīvu: laulības līgumā vai kopdzīves līgumā jāietver vismaz vienas līguma puses personas kods, kas norādīts Iedzīvotāju reģistrā. Šajā ziņā ir būtiski uzsvērt, ka Reģistra pārzinim kā valsts pārvaldes iestādei ir jārikojas tikai tai ar likumu piešķirto pilnvaru ietvaros un tai nav tiesību pašai vākt datus un pierādījumus, kas apliecina noteiktu faktu esamību

vai neesamību. Tādējādi, lai gan vispārsvarīgais labas pārvaldības princips ir saistošs Reģistra pārzinim kā valsts pārvaldes iestādei, tai nav tiesību patstāvīgi lemt par jebkādu faktisko apstākļu esamību vai tos izvērtēt, jo tās pienākums ir tikai pārbaudīt, vai tai iesniegtie dokumenti atbilst tiesību aktu prasībām. Līdz ar to šīs lietas apstākļos atbildētājam ir pienākums atteikt reģistrēt apelācijas sūdzības iesniedzējas iesniegto izrakstu no laulības apliecības kā laulības līgumu, jo iesniegtais dokuments neatbilst Noteikumu 67. punktā noteiktajai prasībai, proti, tajā nav ietverts vismaz vienas laulības līguma puses personas kods, kas norādīts Lietuvas Republikas Iedzīvotāju reģistrā.

- 22 No otras puses, apelācijas sūdzības iesniedzēja noslēdza laulību citā Eiropas Savienības dalībvalstī – Itālijas Republikā. Saskaņā ar attiecīgajā valstī spēkā esošajiem tiesību aktiem laulības apliecībā var norādīt arī laulāto mantisko attiecību tiesisko statusu. Izraksts no apelācijas sūdzības iesniedzējas un viņas laulātā laulības apliecības liecina, ka šis dokuments neietver personas kodu, kas paredzēts attiecīgās personas identificēšanai. Turklāt Itālijas Republikas atbildīgā iestāde atteicās laulības apliecības izrakstā ierakstīt šādu identifikācijas informāciju pat pēc tam, kad apelācijas sūdzības iesniedzēja to bija īpaši lūgusi.
- 23 Jānorāda arī tas, ka Itālijas Republikā reģistrētās ziņas par apelācijas sūdzības iesniedzējas laulību tika reģistrētas dzimtsarakstu nodaļā Lietuvas Republikā, un tas, ka apelācijas sūdzības iesniedzējas personas kods nebija iekļauts laulības apliecības izrakstā, netika uzskatīts par šķērslī šajā ziņā. Šajā saistībā minētā palāta norāda, ka tiesību akti par ārvalstīs reģistrētu laulību reģistrāciju, kas *ratione temporis* ir piemērojami šajā administratīvajā lietā, faktiski neparedzēja obligātu prasību, ka reģistrācijai iesniegtajā dokumentā, ko izsniegusi ārvalsts iestāde un kas apliecina laulības reģistrāciju, būtu jānorāda vismaz viena laulātā, kurš noslēdzis attiecīgo laulību, personas kods, kas norādīts Lietuvas Republikas Iedzīvotāju reģistrā. Tomēr, kā jau minēts, šāda prasība ir piemērojama, lai ārvalstī noslēgtu laulības līgumu reģistrētu Laulības līgumu reģistrā.
- 24 Šādos apstākļos, pēc minētās palātas domām, šajā administratīvajā lietā aplūkojamo gadījumu principā var vērtēt saskaņā ar LESD 21. pantu. LESD 21. panta 1. punktā, kam ir tieša iedarbība, katram Savienības pilsonim ir garantētas tiesības brīvi pārvietoties un uzturēties dalībvalstu teritorijā (Tiesas spriedums, 2002. gada 17. septembris, *Baumbast* un R, C-413/99, EU:C:2002:493, 94. punkts). Ņemot vērā to, ka saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru LESD 21. pantā ir ietvertas ne tikai tiesības brīvi pārvietoties un uzturēties dalībvalstu teritorijā, bet arī jebkādas diskriminācijas pilsonības dēļ aizliegums (Tiesas spriedums, 2017. gada 8. jūnijs, *Freitag*, C-541/15, EU:C:2017: 432, 31. punkts un tajā minētā judikatūra), minētā palāta pieņem, ka nav vajadzības aplūkojamo jautājumu atsevišķi izvērtēt atbilstoši LESD 18. pantam, kurā ir paredzēts, ka, piemērojot Līgumus un neskarot tajos paredzētos īpašos noteikumus, ir aizliegta jebkāda diskriminācija pilsonības dēļ.
- 25 Vispirms ir jānorāda, ka apelācijas sūdzības iesniedzējas tiesisko stāvokli nosaka viņas kā Savienības pilsones, kura ir izmantojusi savas tiesības brīvi pārvietoties,

statusa sekas: apelācijas sūdzības iesniedzēja vēlas Lietuvas Republikā reģistrēt laulības līgumu, ko viņa noslēdza, reģistrējot laulību citā Eiropas Savienības dalībvalstī. Tādējādi izskatāmais strīds neattiecas tikai uz iekšzemes gadījumu, uz kuru neattiektos ES tiesību aktu darbības joma. To situāciju skaitā, kas ietilpst Kopienų tiesību *ratione materiae* piemērošanas jomā, ietilpst situācijas, kuras saistītas ar Līgumā garantēto pamatbrīvību īstenošanu, it īpaši tās, kas saistītas ar LESD 21. pantā paredzēto pārvietošanās un uzturēšanās brīvību dalībvalstu teritorijā (Tiesas spriedums, 2011. gada 12. maijs, *Runevič-Vardyn* un *Wardyn*, C-391/09, EU:C:2011:291, 62. punkts un tajā minētā judikatūra).

- 26 Saskaņā ar Tiesas judikatūru Savienības pilsonim visās dalībvalstīs ir jāpiemēro tāda pati attieksme tiesību ziņā, kāda tiek piemērota attiecīgo dalībvalstu pilsoņiem, kuri ir līdzīgā situācijā, ar pārvietošanās brīvību nebūtu saderīgs fakts, ka Savienības pilsonis dalībvalstī, kuras pilsonis viņš ir, būtu mazāk labvēlīgā situācijā nekā tā, kurā viņš būtu tad, ja nebūtu izmantojis Līgumā paredzētās iespējas attiecībā uz pārvietošanās brīvību (iepriekš minētais Tiesas spriedums, *Runevič-Vardyn* un *Wardyn*, C-391/09, EU:C:2011:291, 67. punkts). Tiesa ir arī skaidri norādījusi, ka valsts tiesību akti, kas nostāda noteiktus pilsoņus neizdevīgākā situācijā tikai tāpēc, ka viņi ir izmantojuši savas tiesības brīvi pārvietoties un uzturēties citā dalībvalstī, ir LESD 21. panta 1. punktā ikvienam Eiropas Savienības pilsonim atzīto brīvību ierobežojums. Faktiski Līgumā saistībā ar Savienības pilsoņu brīvu pārvietošanos piedāvātās iespējas nevarētu tikt efektīvi izmantotas, ja dalībvalsts pilsonim varētu tikt liegts tās izmantot tādu šķēršļu dēļ, kurus viņa dzīvošanai citā dalībvalstī rada viņa izcelsmes valsts tiesiskais regulējums, sodot viņu par šo tiesību izmantošanu (Tiesas spriedums, 2016. gada 26. maijs, [*Kohll and Kohll-Schlessler*], C-300/15, EU:C:2016:361, 42. un 43. punkts un tajos minētā judikatūra). Tādējādi, kā izriet no Tiesas judikatūras, dalībvalsts pilsonis, kurš kā Savienības pilsonis ir izmantojis savu brīvību pārvietoties un uzturēties dalībvalstī, kas nav viņa izcelsmes dalībvalsts, var atsaukties uz tiesībām, kas saistītas ar Savienības pilsonību, jo īpaši LESD 21. panta 1. punktā paredzētajām tiesībām, tostarp attiecīgā gadījumā pret savu izcelsmes dalībvalsti (Tiesas [rīkojums], 2022. gada 24. jūnijs, *Rzecznik Praw Obywatelskich*, C-2/21, EU: C:2022:502, 36. punkts).
- 27 Ņemot vērā iepriekš minēto Tiesas judikatūru, minētajai palātai ir šaubas par to, vai Noteikumos paredzētās normas var uzskatīt par tādām, kas var ietekmēt, proti, ierobežot Savienības pilsoņu brīvu pārvietošanos LESD 21. panta izpratnē.
- 28 Minētā palāta norāda, ka Lietuvas Republika nepiedalās ciešākā sadarbībā saskaņā ar Padomes Lēmumu (ES) 2016/954 (2016. gada 9. jūnijs), ar ko atļauj ciešāku sadarbību attiecībā uz jurisdikciju, piemērojamiem tiesību aktiem un nolēmumu atzīšanu un izpildi starptautisku pāru mantisko attiecību jomā, aptverot gan laulāto mantiskās attiecības, gan reģistrētu partnerattiecību mantiskās sekas. Attiecīgi Padomes Regula (ES) 2016/1103 (2016. gada 24. jūnijs), ar ko īsteno ciešāku sadarbību attiecībā uz jurisdikciju, piemērojamiem tiesību aktiem un nolēmumu atzīšanu un izpildi laulāto mantisko attiecību jomā, [...] [atkārtota informācija] nav piemērojama Lietuvas Republikai.

- 29 Attiecīgi, tā kā izskatāmajā jautājumā nav piemērojama ES tiesību aktu, pēc minētās palātas domām Lietuvas Republikas iekšējā tiesību sistēmā ir jānosaka valsts tiesībās paredzētā kārtība, kam jānodrošina to tiesību aizsardzība, kuras privātpersonām ir piešķirtas ar Savienības tiesībām, tomēr, pirmkārt, šī kārtība nedrīkst būt mazāk labvēlīga par to, kas attiecas uz tiesībām, kuras izriet no iekšējās tiesību sistēmas (līdzvērtības princips), un, otrkārt, tā nedrīkst padarīt neiespējamu vai pārmērīgi grūtu to tiesību īstenošanu, kas izriet no Savienības tiesību sistēmas (efektivitātes princips) (skat. pēc analogijas Tiesas spriedumu, 2017. gada 8. jūnijs, *Freitag*, C-541/15, EU:C:2017:432, EU:C:2017:432; Tiesas spriedumu 2014. gada 3. jūlijs, *Kamino International Logistics* un *Datema Hellmann Worldwide Logistics*, C-129/13 un C-130/13, EU:C:2014:2041 [..]).
- 30 Šajā ziņā vispirms jāatzīmē, ka saskaņā ar Noteikumiem prasība, ka laulības līgumā jāietver vismaz vienas laulības līguma puses personas kods, kas norādīts Lietuvas Republikas Iedzīvotāju reģistrā, ir piemērojama tikai attiecībā uz laulības līgumiem, kas noslēgti ārvalstīs. Tādējādi iepriekš minētā prasība Noteikumos nav *expressis verbis* paredzēta attiecībā uz Lietuvā noslēgtiem laulības līgumiem.
- 31 No otras puses, var pieņemt, ka atšķirīgā pieeja attiecībā uz prasību laulības līgumā norādīt personas kodu ir saistīta ar noteikumu, ka datus par Lietuvā noslēgtajiem laulības līgumiem ierakstīšanai reģistrā sniedz vienīgi notāri, kas apliecinājuši attiecīgos līgumus (Noteikumu 21.1. punkts), bet fiziskām personām nav tiesību sniegt šādus datus. Citiem vārdiem sakot, šis noteikums nozīmē, ka tad, ja laulības līgumi tiek noslēgti Lietuvā notariālā kārtībā (un notāri sniedz datus par šādiem līgumiem ierakstīšanai reģistrā), tiek nodrošināta precīza to personu identificēšana, kuras noslēgušas šādus līgumus. Tomēr attiecībā uz laulības līgumiem, kas noslēgti ārvalstīs, datus ierakstīšanai Reģistrā sniedz fiziskās personas, kuras noslēgušas šādus līgumus. Tādējādi, citastarp ņemot vērā Reģistra pārzinim pieejamo pilnvaru ļoti ierobežoto raksturu (šā lēmuma 21. punkts), ir jāuzskata, ka prasībai precīzi identificēt personas, kas noslēgušas attiecīgo laulības līgumu, ir ne tikai neapstrīdama nozīme, bet tā ir arī būtiski nepieciešama sabiedrības interesēs.
- 32 Tomēr jāatzīmē, ka noteikumi neparedz nekādu citu alternatīvu ārvalstīs noslēgta līguma pušu identificēšanai. Tādējādi, ja laulības līgums ir noslēgts ārvalstī, kur šāda līguma noslēgšanai netiek izmantoti personas kodi, Noteikumu 67. punktā noteiktā prasība tieši liedz attiecīgā līguma iekļaušanu Reģistrā. Attiecīgi, ja no šādas valsts atbildīgajām iestādēm nav iespējams saņemt līguma papildinājumu (pielikumu), kurā norādīts vismaz vienas laulības līguma puses personas kods, personām, kas noslēgušas laulības līgumu šajā valstī, būtu jāvērsas pie notāra Lietuvā, lai noslēgtu jaunu laulības līgumu un to iekļautu Reģistrā. Citiem vārdiem sakot, aplūkojamais gadījums rada vai nu izmaksas (finansiālās, laika u.c.), kas Savienības pilsoņiem rodas dubultās administratīvās procedūras dēļ (ārvalstī, kas neizmanto personas kodus, un pēc tam arī Lietuvā), lai noslēgtu laulības līgumu, vai arī racionālu un loģisku lēmumu izvairīties no laulības līguma noslēgšanas ārvalstī šādu nevēlamu seku dēļ.

- 33 Šajā saistībā minētā palāta vēlas uzsvērt, ka tiesības brīvi pārvietoties izpaužas kā Savienības pilsoņa iespēja uz laiku doties uz citu dalībvalsti, kas nav viņa izcelsmes dalībvalsts, darba, studiju vai brīvā laika pavadīšanas nolūkā. Tomēr šīs tiesības ietver arī tiesības ilgtermiņā apmesties uz dzīvi citā dalībvalstī un tur veidot savu dzīvi (ģenerālvokāta H. Saugmandsgora Ēes [*H. Saugmandsgaard Øe*] secinājumi, 2021. gada 11. februāris, A (Valsts veselības aprūpe, C-535/19, EU:C:2021:114, 146. punkts). Ņemot vērā šos apstākļus, minētajai palātai rodas šaubas par to, vai attiecīgais tiesiskais regulējums nav uzskatāms par tādu, kas attur Savienības pilsoņus no LESD 21. pantā paredzētās pārvietošanās brīvības izmantošanas. Minētā palāta jo īpaši vēlas noskaidrot, vai Līguma par Eiropas Savienības darbību 21. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tas nepieļauj tādu valsts tiesisko regulējumu, saskaņā ar kuru laulības līgums, kas noslēgts citā Eiropas Savienības dalībvalstī, netiek reģistrēts Laulības līgumu reģistrā, ja līgumā nav ietverts vismaz vienas līguma puses personas kods, kas norādīts Lietuvas Republikas Iedzīvotāju reģistrā, ja tādos apstākļos, kādi ir šajā lietā, tās dalībvalsts atbildīgās iestādes, kurā noslēgts laulības līgums, atsakās sniegt šā līguma izrakstu, kas papildināts ar attiecīgajiem personas identifikācijas datiem.

III.

- 34 [...] [pienākums vērsties Tiesā atbilstoši LESD 267. panta trešajai daļai]
- 35 Šādos apstākļos, lai kļiedētu šaubas par aplūkojamajām tiesiskajām attiecībām piemērojamo Savienības tiesību normu interpretāciju un piemērošanu, ir nepieciešams vērsties Tiesā ar lūgumu interpretēt LESD 21. panta 1. punktu. Atbilde uz šā lēmuma rezolutīvajā daļā uzdoto jautājumu šajā lietā ir izšķiroša, jo tā dotu iespēju, ievērojot ES tiesību pārākumu, pieņemt nepārprotamu un skaidru nolēmumu attiecībā uz aplūkojamajā gadījumā spēkā esošajām prasībām ārvalstī noslēgtu laulības līgumu reģistrēt Laulības līgumu reģistrā, kā arī nodrošināt vienotu valsts judikatūru.

Ņemot vērā iepriekš izklāstītos [...] apsvērumus [atsauce uz procesuālo tiesību normām], [iesniedzējtiesas] palāta

nolemj:

[...] [procesuālās standartfrāzes]

uzdot Eiropas Savienības Tiesai – prejudiciāla nolēmuma sniegšanai – šādu jautājumu:

Vai Līguma par Eiropas Savienības darbību 21. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tas nepieļauj tādu valsts tiesisko regulējumu, saskaņā ar kuru laulības līgumu, kas noslēgts citā Eiropas Savienības dalībvalstī, neregistrē Laulības līgumu reģistrā, ja šis līgums neietver vismaz vienas līguma puses personas kodu, kurš norādīts Lietuvas Republikas Iedzīvotāju reģistrā, ja tādos apstākļos kā šajā lietā aplūkojamie dalībvalsts, kurā noslēgts šis laulības līgums, atbildīgās iestādes

atsakās izsniegt tādu šā līguma izrakstu, kas papildināts ar attiecīgajiem personas identifikācijas datiem?

[..]

[..]

[..]

[procesuālās standartfrāzes un tiesas palātas sastāvs] [..]

DARBBA VERSIJA